

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 60, 129, 135, 138, 169, 170,
170¹ IR 170² STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau - Projektas)
(TAP-21-1191; TAIS NR. 21-27769(2))**

2021-09-13 Nr.
Vilnius

Projekto rengėjai: Teisingumo ministerija.

Projekto tikslas: pašalinti 2008 m. lapkričio 28 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/913/TVR dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis (toliau – Pamatinis sprendimas) netinkamo perkėlimo į nacionalinę teisę spragas ir taip sustiprinti visuomenės apsaugą nuo rasistinio ir ksenofobinio pobūdžio nusikaltimų.

Dabartinė situacija: 2021 m. birželio 10 d. Teisingumo ministerija gavo Europos Komisijos (toliau – EK) oficialų pranešimą dėl Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūros Nr. INFR(2021)2069 dėl Pamatinio sprendimo netinkamo perkėlimo.

Įvertinusi EK oficialiame pranešime nurodytas Pamatinio sprendimo nuostatų perkėlimo į nacionalinę teisę spragas, Teisingumo ministerija, siekdama užtikrinti visapusišką atitiktį, parengė reikalingas Baudžiamojo kodekso (toliau – BK) pataisas, kurios užtikrins tinkamą Lietuvos tarptautinių įsipareigojimų įgyvendinimą.

Projekto esmė: Projektu daromi šie teisinio reguliavimo pakeitimai:

1. Galiojančiame BK į priežasčių, dėl kurių veika laikoma neapykantos ir smurto kurstymu, sąrašą, nėra tiesiogiai įtraukti „odos spalvos“ bei „etninės kilmės“ kriterijai (vartojamos platesnės „rasės“ ir „kilmės“ sąvokos). Vis dėlto, EK vertinimu, „odos spalva“ ir „etninė kilmė“ Pamatiniame sprendime yra aiškiai įtvirtinti kaip atskiri kriterijai, atsieti nuo tokių kriterijų kaip rasė, kilmė ar tautybė. Atsižvelgiant į tai, šalia kitų kriterijų atskirai kaip savarankiški BK įtvirtinami ir minėti „odos spalvos“ bei „etninės kilmės“ kriterijai.

2. EK vertinimu, galiojančiame BK nustatyta siauresnė atsakomybė nei Pamatiniame sprendime, kadangi BK, nustatant atsakomybę už viešą pritarimą nusikaltimams žmoniškumui arba karo nusikaltimams arba jų neigimą, yra baudžiama tik tada, kai dėl to *buvo sutrikdyta* viešoji tvarka, bet ne tada, kai viešoji tvarka *galėjo būti* sutrikdyta.

Tų pačių nusikalstamų veikų reglamentavimo nacionalinėje teisėje atžvilgiu, EK vertinimu, egzistuoja taip pat neatitikimas Pamatiniam sprendimui tuo aspektu, kad BK nurodyti nusikaltimai apsiriboja tik nusikaltimais, padarytais *Lietuvos teritorijoje ar prieš Lietuvos piliečius*, nors Pamatiniame sprendime nusikaltimų aprėptis neribojama (apimami ne tik tam tikroje teritorijoje ar tam tikros tautybės ar pilietybės asmenims padaryti nusikaltimai).

Atitinkamai yra tikslinamos galiojančio BK nuostatos.

Projekto įgyvendinimas papildomų valstybės biudžeto lėšų nepareikalaus.

Derinimas: Projektas teiktas derinti Generalinei prokuratūrai (toliau – GP), Vidaus reikalų ministerijai (toliau – VRM), Nacionalinei teismų administracijai (toliau – NTA), Policijos departamentui (toliau – PD), Lietuvos socialinių mokslų centro Teisės institutui (toliau – TI) ir Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai (toliau – LGKT). Pastabos ir pasiūlymai dėl BK projekto taip pat gauti iš Lietuvos žmogaus teisių centro (toliau – LŽTC), Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos (toliau – LRSKĮ) ir Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės (toliau – LŽB). GP, VRM, NTA ir PD pritarė BK projektui be pastabų. TI išvados BK projektui per nustatytą terminą nepateikė. LGKT, LŽTC, LRSKĮ ir LŽB pastabų dėl paties BK projekto turinio neturėjo (BK projektui pritarė), tačiau pateikė papildomų pasiūlymų ir pastebėjimų, kurie tiesiogiai su Pamatinio sprendimo įgyvendinimu nėra susiję. Dėl šių pastabų parengta derinimo pažyma (pažymoje pateikti argumentai vertintini kaip pakankami neatsižvelgimui į teiktas pastabas).

Atitikimas Vyriausybės programai: Projektas neprieštaruja Aštuonioliktosios Vyriausybės programai.

Dalykinio vertinimo išvada: Pastabų Projektui pagal kompetenciją neturime. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų Projektui taip pat nepateikė.

Projektą siūlome **teikti į Vyriausybės posėdžio A dalį**.

Patarėjas

Audrius Kasinskas